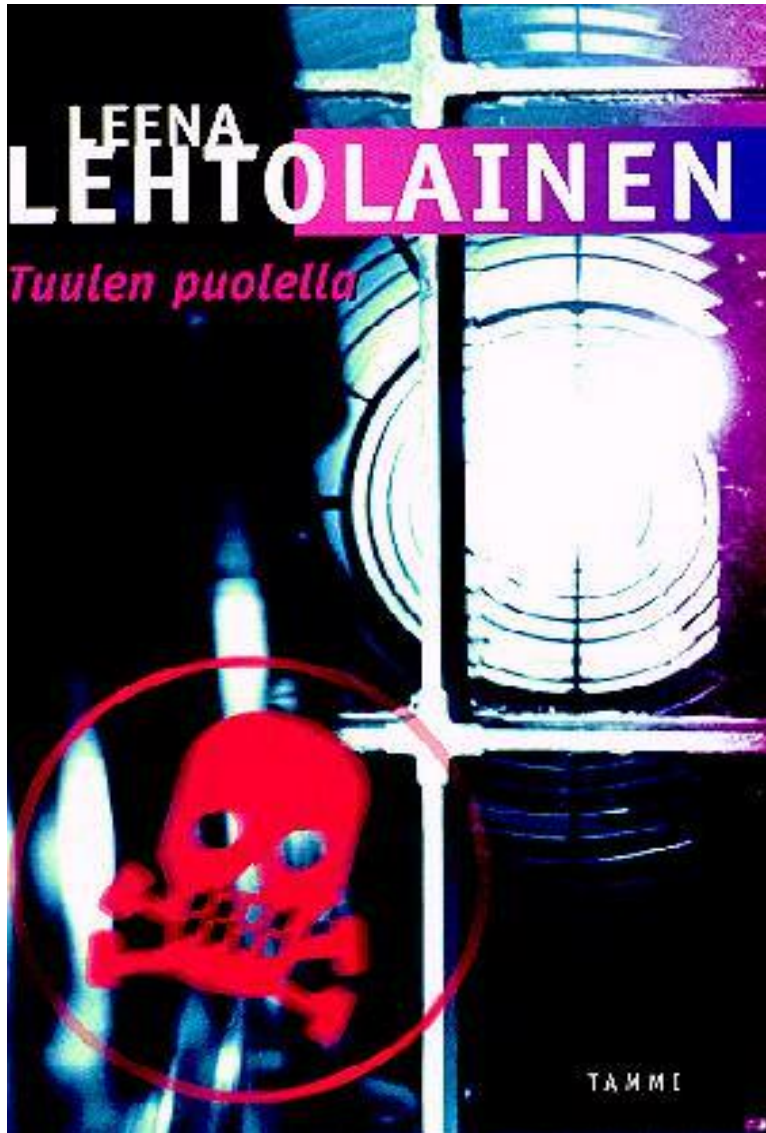

Leena Lehtolainen, Tuulen puolella

Mikko Vestola
Koulun nimi
Kirjallisuusesitelmä
14.1.2001
Arvosana: Kiitettävä

Tuulen puolella (349 sivua)

Leena Lehtolaisen rikosromaani Tuulen puolella jatkaa hänen edellisten dekkariensa tavoin kertomusta Maria Kalliosta. Hän on nyt ylikomisario, Espoon poliisin väkivaltajaoksen johtaja ja äiti. Lehtolainen pysyy edelleen suomalaisen rikos- ja poliisikirjallisuuden eturivissä. Perinteiseen dekkariin hän yhdistää nykyaikaista ainesta. Siksi päähenkilö ei ole salapoliisi vaan julkipoliisi, joka minä-muodossa kertoo perhe-elämän huolista ja onnesta yhtä lailla kuin työpaikan riisoista ja menestyksistä.

Teksti

Teksti on yleiskieltä ja slangia esiintyy vain nuorten puhuessa. Lehtolainen vakuuttaa tavallisen naisen ja poliisin arkitöitä kuvatessaan, mutta olennaisinta kirjassa on meri, jota Lehtolainen kuvailee hyvin. ”Saari kohosi merestä punahehkuisena kuin kalliit olisivat olleet veressä. Aluksi erotin vain ääriiviivat, mutta vähitellen kivi alkoi saada muotoa. Siitä kasvoi esiin pyöreä loistotorni ja Krimin sodan aikainen linnoitusrakennus. Rödsjär oli Espoon eteläisin piste, viimeinen saari ennen aluevesirajaa. Mereltä katsottaessa se näytti torjuvalta ja vaikeapääsuiseltä.”

Juoni

Juoni alkaa kehittyä kun Maria on palaamassa äitiyslomaltaan väkivaltajaoksen päälliköksi. Viimeisenä vapaaviikonloppunaan hän purjehtii miehensä Antin ja tyttärensä Idan kanssa Rödsjärille, Espoon eteläisimpään saareen. Saari oli ennen armeijan halussa ja sinne oli pääsy kielletty, mutta noin vuosi sitten sen oli ostanut Merivaara OY ja rakentanut sinne loma-asunnon, jota retkeilijätkin voivat käyttää.

Linnoitussaari kiinnostaa Mariaa, koska edellissyksynä tapahtui jotain jota hän ei voinut unohtaa. Hänen poikaystävänsä Harri, jonka kanssa hän seurusteli vuosikymmen sitten, sai surmansa Rödsjärillä. Kuolinsyy ei ollut vielä tänä päivänä täysin varma, mutta mitä todennäköisimmin hän sai surmansa liukastuttuaan alas kalliolta. Eikä Maria ole ainut, jota Harrin kuolema vaivaa: saaren omistajan Juha Merivaaran puoliso Anne pyysi Mariaa ottamaan tapauksen uudelleen esille, koska hän epäili sen olleen itsemurha.

Kun Maria palasi väkivaltajaokseen töihin, ei siellä ollut helppoa. Huolta aiheuttivat erilaiset pahoinpitelyt ja oudosti käyttäytyvä kollega Pertti Ström, joka hävisi Marialle väkivaltajaoksen päällikkökilvassa. Eniten Mariaa työllistivät kuitenkin eläinaktivistiryhmän Eläinten Vallankumouksen iskut eri puolille Espoota kuten Niittykummun McDonald'siin, jossa nuoret mellakoijat heittivät kiviä ikkunoista sisään ja vastustelivat poliisia. Eläinten vallankumouksen jäseniin kuului myös Merivaarojen poika Jiri, josta vanhemmat eivät olleet kovin ylpeitä.

Niittykummun tapahtumien jälkeisenä aamuna alkaa tapahtua: ”Lokakuun viidennen aamu oli harmaa ja tihkuinen, puhelin herätti puoli kahdeksan aikaan. Kollegani Puustjärven äänestä kuuli, että takana oli valvottu yö:

–Rödsjärven saarelta on löydetty ruumis.

Nukuinko vielä, uneksinko Harrin kuolemasta vuosi sitten? Ei, tämä oli totta. Uni karisi silmistäni kuin pajun siitepöly tuulessa.

–Onko vainajan henkilöllisyys tiedossa?

–Kyllä. Toimitusjohtaja Juha Merivaara, syntynyt vuonna viisikymmentäyksi. Se vaati sekunninmittaisen ajattelutauon.

–Onko sinne jo lähdetty?

–Odotetaan Koivun ja kuvaajan kanssa helikopteripilottia. Loppu tekniikasta on lähdössä veneellä.

–Odottakaa tulen mukaan helikopteriin, olen siellä vartitunnissa. ”

Juha Merivaaran kuolema tapahtui siis tasan vuoden Harrin kuoleman jälkeen ja vielä samassa paikassa liukkaalla kalliolla. Voiko kyseessä olla pelkkä sattuma? Tutkimukset osoittavat, että Juhan kuolema ei ollut tapaturma vaan mitä todennäköisimmin henkirikos. Kuka olisi halunnut päästä eroon ekomaaleja valmistavan yrityksen toimitusjohtajasta? Hänen vaimonsa Anne, eläinaktivistipoika Jiri vai tytär Riikka, joka seurustelee itseään kaksikymmentä vuotta vanhemman entisen oopperalaulajan Tapio Holman kanssa. Vai onko syyllinen Juhan velipuoli, maailmanympäripurjehtija Mikael Sjöberg, joka on Marian mielestä liiankin kiinnostava mies. Kaikki olivat murhayönä paikalla Rödsjärven saarella, joten jonkun heistä on pakko olla syyllinen. Tuliko saarelle joku ulkopuolinen ja murhasi Juha Merivaaran?

Sitä ylikomisario Maria Kallio yrittää selvittää samalla, kun eläinaktivistit sytyttävät Kaukalahden teurastamon palamaan ja ihmishenkiä on vaarassa. Kun vielä Pertti Ström alkaa käyttäytyä vielä omituisemmin ja teurastamon palo sekä Juhan kuoleman tutkinta siirtyy KRP:lle ja Supolle Mariaa alkaa juttu kiinnostaa yhä enemmän.

Arkielämää

Leena Lehtolainen kuvaa kirjassaan hyvin naispoliisin arkielämää niin kotona kuin poliisi-asemalla. ”Kotiin tullessa väsytti vietävästi. Einstein livahti samassa ovenavauksessa ulos kuin melua pakoon, sillä Antti soitti pianoa ja Iida hakkasi säästykseksi kattilankansia yhteen, kattilakaappin tyhjentäminen kuului hänen lempihuveihinsa. Juuri nyt en kestänyt ollenkaan meteliä, teki mieli paeta yläkertaan, mutta silloin näkemisestäni riemastunut Iida paiskasi kattilankannet käsistään, kampeutui jaloilleen ja lähti taapertamaan luokseni. Äiti!, hän hihkui naama leveässä virneessä. Päivän ruokalistan saattoi päätellä rinnoksilta, tarjolla oli ollut ainakin lihapataa ja vispi-puuroa. Nappasin tytön syliini selkää itseäni vasten.”

Henkilöt

Henkilöt on hyvin keksitty sekä kuvailtu ja kirjan ensimmäisissä kappaleissa esitellään kaikki oleelliset henkilöt. Poliisikuvausten välttämätön hahmo, Pertti Ström, on vaikea kollega, joka kiusaa muita ja on alkoholisoitunut, mutta alallaan muuten pätevä. Tärkeintä kuitenkin on, että päähenkilö on nainen, äiti, puoliso ja poliisi.

Murhan tutkinta

Murhajuttua Maria Kallio selvittää perinteisin keinoin. Hän ei yleensä turvaudu aseisiin eikä väkivaltaan vaan tutkii rikosta keskustelemalla epäiltyjen kanssa, heidän käytöstään tarkkaillen ja eri mahdollisuuksilla spekuloiden.

” –Mihin aikaan menit viime yönä nukkumaan?

–Kello oli kaksitoista yli yksi. Nukuin varsin levottomasti sekä siksi että oli nauttinut alkoholia, että siksi etten ole tottunut nukkumaan ventovieraiden ihmisten kanssa samassa huoneessa. Ainakin kolmen aikaan rakennuksessa liikuttiin, varmaan joku ulkokuoneeseen menijä. Ja vähän sen jälkeen havahduin moottorin ääneen.

–Moottorin? Tarkoitatko, että saarelle tuli vene.

–En minä osaa sanoa. Eihän se kovin todennäköistä ollut, säkkipimeässä yössä ja siinä sateessa. Mutta oudon läheltä ääni tuntui tulevan.

Se, että saarella olisi sittenkin yön aikana käynyt joku ulkopuolinen, avasi liikaakin mahdollisuuksia. Päätin kuitenkin keskittyä niihin joiden varmasti tiesin olleen saarella.”

Meri on olennaisinta

Lehtolaisen ominta aluetta eivät sittenkään ole poliisiasema tai koti, vaan rannikko ulkosaarineen ja meri. Siellä Tuulen puolella on vahvoilla, eikä toistuva luonnonsuojelu-aihe liene pelkkää nykyajan velvoitusta. Leena Lehtolainen pitää rikosromaanin perinnettä yllä ajanmukaistamalla sitä.

Turhan tarkat yksityiskohdat

Lehtolainen selostaa kirjassaan tarkasti yksityiskohdat, joskus ehkä vähän liiankin tarkasti. ”Oven vieressä oli vaatekaappi, avasin sen. Ripustimessa riippui tummanruskea villakankainen puvun takki, samankuosiset housut oli huolellisesti ripustettu housunripustimeen. Kahdessa muussa vaatepuussa oli paitoja, toinen valkoinen, toinen vaaleankeltainen, molemmat rypyttömäksi silitettyjä. Kolme solmiota, ruskeakuvioinen, sinikeltakukallinen ja sinivalkoinen ankkurikuviollinen, roikkui solmiotelineessä. Kaapissa oli lisäksi tummanruskeat broque-kuviolliset kengät ja tennismaila. Hyllyltä löytyivät kahdet tummansiniset silkkibokserit, valkoiset tennishortsit, kauluksellinen valkoinen tennispaita, kahdet tummanruskeat sukat ja yhdet noin seitsemänkymppiä pari maksavat tennissukat...” Tällaisen tekstin lukeminen on pitemmän päälle kyllästyttävää kun vaatekaapin sisällön olisi voinut kertoa lyhyemminkin.

Yhteenveto

Kirja oli mielestäni hyvä. Sitä jaksoi lukea eikä lukemista viitsinyt lopettaa, kun kirjassa oli tapahtunut jotain yllättävää. En yhtään ihmettele, miksi Leena Lehtolaisen kirjat ovat niin suosittuja. Niissä on jotakin, joka vetää puoleensa. Joskus oli mukava huomata, että kirjaa lukiessa tunnisti eri paikkoja Espoosta kuten Niittykummun McDonald’sin. Henkilöt oli hyvin keksitty eikä syyllistä voinut tietää kuin vasta kirjan viimeisillä sivuilla. Suosittelen tätä kirjaa kaikille, jotka ovat vähääkään dekkareista kiinnostuneita.

Loppuratkaisu

” –Ei pyöri kivi veden päällä, hän sanoi ja kääntyi katsomaan minua. Hänen silmissään oli kyyneleitä.

Silloin minä tiesin.”

Lähteet:

Internet: <http://www.helsinginsanomat.fi/uutisarkisto/19980902/kult/980902ku09.html>

Leena Lehtolainen, Tuulen Puolella

Aamulehden viikkoliite Allakka nro 52

Dekkarinetti: <http://www.tornio.fi/kirjasto/tuu/dekkarit/kirjailijat/leena.htm>

Lehtolaisen kotisivut: <http://www.kolumbus.fi/leena.lehtolainen>

Kuvalähteet:

Kirjan kansi: Internet